

Створення необхідного мовленнєвого середовища – один із факторів розкриття особистісного потенціалу майбутнього фахівця іноземної мови

Іноземна мова – це не просто навчальний предмет. На відміну від інших академічних предметів, це ціла галузь, оскільки розкриває перед людиною скарбницю іншомовної культури. Формування свідомості в процесі вивчення іноземних мов відбувається шляхом розкриття учням способів мислення та образів світу, які знаходять втілення в тих національних мовах, що вивчаються. Ефективність навчання іноземної мови у значній мірі залежить від чіткої та гнучкої організації навчального процесу на уроці, від уміння вчителя враховувати реальне засвоєння матеріалу кожним учнем та індивідуальні особливості кожного учня. Проблема врахування індивідуальних особливостей учнів є однією з центральних проблем при вивченні іноземних мов. Жоден метод навчання і виховання не може дати потрібних результатів, якщо він застосовується без врахування індивідуальності учня. Головною метою будь-якої системи освіти є розвиток особистості учня. Навчання виступає як основа та засіб психічного і в цілому особистісного розвитку людини. Однак, як вважав І. С. Виготський, навчання не плентається у хвості розвитку, а веде його за собою. Стосовно предмета “іноземна мова” саме таким є комунікативно орієнтоване навчання, концепція якого розробляється в зарубіжній і вітчизняній методиці. Аналізуючи особливості комунікативно орієнтованого навчання, можна відмітити, що більшість його положень центровані на учневі, зумовлюючи його розвиток як особистості. Розвиток індивіда слід розуміти не тільки як розширення кругозору, як розвитку інтелекту та інтелектуальних операцій. Це й розвиток спрямованості ціннісних орієнтацій, самосвідомості, самооцінки, взаємодії особистості з соціальним середовищем, тобто “соціалізація індивіда”, яка в природних

умовах має місце у загальному контексті його життєвого шляху. У навчальному процесі даний аспект розвитку особистості забезпечується шляхом створення автентичних умов іншомовного спілкування, що передбачає не тільки використання оригінальних навчальних матеріалів, але й реальне їх застосування. Абсолютно необхідним є використання інформативного навчального матеріалу, що містить знання про реальну дійсність та відбиває ставлення до неї. Такий матеріал дозволяє розширити загальний кругозір учня, отримати певні фонові знання для розуміння конкретних ситуацій спілкування, сформувані необхідні поняття для вираження власних думок іноземною мовою, ознайомити учнів з можливими способами мовленнєвої поведінки. Автентичності застосування іншомовного матеріалу можна досягти його реалізацією в умовах, що моделюють ситуації природного спілкування, наприклад, в ситуаціях наближених до життєвих, типу “roleplay”. Треба також звернути увагу на такі умови автентичного застосування іноземної мови в навчальних ситуаціях: використання завдань мовленнєвої взаємодії; використання завдань з “інформаційною прогалиною”; використання проблемних мовленнєво-мисленнєвих завдань; використання ситуацій спонтанного спілкування, коли навчальна ситуація переходить в природну. Описані умови, необхідні для розвитку особистості учня, мають бути забезпечені і в процесі навчання такого виду мовленнєвої діяльності як аудіювання.

Отже з позицій комунікативно-орієнтованого навчання аудіотекст має стимулювати мовленнєво-мисленнєву діяльність учнів: його зміст повинен розкривати певні аспекти і надавати інформацію, необхідну для вирішення проблеми. Післятекстові завдання мають зумовлювати дослідницькі дії учнів, в яких формується їх готовність до мовленнєво-мисленнєвої діяльності.